

HANDLAGET

NR 2 • 2017

Hemslöjdsföreningen Sörmland

Stipendieutdelning på Gammaldags Marknad

På bilden från vänster: Ylva G Karlsson, ordförande Hemslöjdsföreningen Sörmland, Jögge Sundqvist, Daniel Lundberg, Mattias Höög, Joakim Pettersson.

I år hade föreningen glädjen att kunna dela ut tre stipendier från Lars Aldéns hårdslöjdsfond.

Lars Aldén satt i många år i styrelsen för Hemslöjdsföreningen Sörmland och han var en hängiven slöjdare som brann för att sprida kunskapen om den hårda slöjden. Vid mängder av evenemang deltog han med sin svarv eller sin egenhändert byggda smedja och demonstrerade sitt hantverk. De föremål han tillverkat sålde han inte, utan gav bort med en uppmaning att betala in valfritt belopp till den hårdslöjdsfonden han startat och som hemslöjdsföreningen nu förvaltar.

Årets stipendier delades ut i samband med Gammaldags Marknad

i Malmköping. Detta passade extra bra då temat för årets marknad var "handslöjd".

Ett av dragplåstren på årets marknad var Jögge "Surolle" Sundqvist. Med humor och värme berättade han om gamla friartraditioner och demonstrerade täljgrepp. Jögge var också den som överlämnade diplomerna till årets tre stipendiater Daniel Lundberg, Mattias Höög och Joakim Pettersson.

Daniel fick stipendiet för sina insatser i att bevara och förfina kunskapen om den traditionella tekniken svegsvarvning.

Mattias fick stipendiet för sitt intresse att arbeta i färskt trä, speciellt att tälja skedar.

Joakim fick stipendiet för sitt

intresse för smide och sin ambition att kunna försörja sig som smed.

Just önskan om att kunna försörja sig på sitt hantverk hade de tre stipendiaterna gemensamt.

Styrelsen för hemslöjdsföreningen önskar stipendiaterna lycka till och ser fram emot att följa utvecklingen hos de tre unga, ambitiösa slöjdarna.

Styrelsen undersöker nu möjligheterna att stipendiet i fortsättningen ska kunna sökas, istället för som nu då lämpliga kandidater nomineras av en utsedd arbetsgrupp och sedan beslutas av föreningens styrelse. Vi återkommer om detta i ett senare nummer av Handlaget

TEXT: YLVA G KARLSSON
FOTO: KERSTIN UPPMAN

Modellsnickaren i Marmorbyn

I Marmorbyn, mellan Vingåker och Katrineholm, bor Stig Pettersson i ett hus ritat av Ragnar Östberg - arkitekten som bland annat ritade Stockholms stadshus. Här har Stig snickrat på interiören, sedan 1983-84 då han och hans fru Margareta flyttade in. Tillsammans har de skapat den vackra trädgården, som kan anas trots den kalla årstiden när reportaget gjordes.

Så snart man kliver in genom ytterdörren förstår man att det inte är vem som helst som bor här. Denne mångkunnige man har satt sin tydliga prägel på inomhusmiljön genom snickerier såsom bröstpaneler, takbjälkar, takrosetter, snidade friser, svarvade skålar och lampfötter, skulpterade träfigurer, gunghäst med lädersadel och träns, lampkronor, trappledstänger och så vidare i det oändliga.

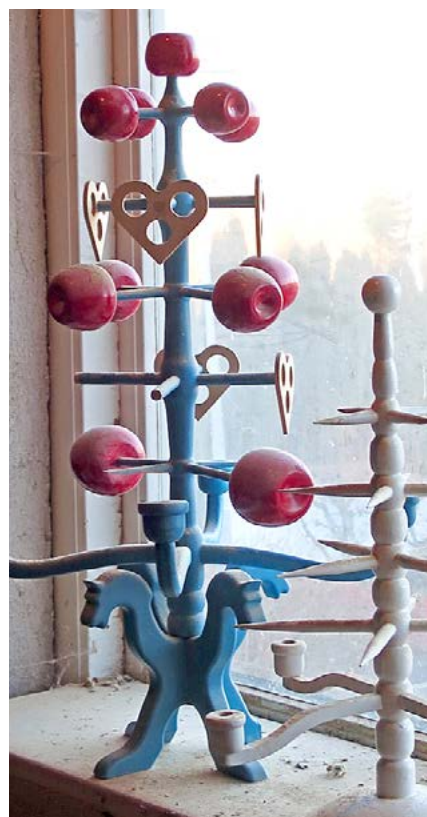
Som om det inte vore nog fantastiskt målar han också tavlor i flera olika tekniker. Väggarna är fyllda med egenproducerad konst. Hans konstnärliga blick syns tydligt på de träföremål och i den inredning han tillverkat, det är en underbar färgsättning i hela huset, vilket ger mig nästan samma känsla som på Carl Larssongården i Sundborn.

Med en grund som modellsnickare finns gedigna kunskaper om materialet trä, samt de maskiner och metoder som används för att kunna skapa. En modellsnickare bygger exakta föremål i trä, av vilka det sedan skapas gjutformar för tillverkning av t.ex. motorer, lyktor, bestick och andra föremål av metall.

Stig ingår i en konstnärsgrupp som heter Söder om Sjön, där sjön ifråga är Hjälmarens. Varje påsk har de en gemensam utställning vid en startpunkt, och man har sedan möjlighet att åka runt till var och en av konstnärerna i så kallad Öppen ateljé. Många olika tekniker finns representerade i gruppen; trä, glas, måleri, skulptur, foto, emalj mm.

Stigs hem ligger vid en skogskant en bit utanför Marmorbyn, men snickeri har han hittills hyrt inne i byn, men inom en snar framtid flyttar han in i ett helt nybyggt snickeri hemma på gården. Behöver jag nämna att han byggt det mesta själv?

Trots att pensionärlivet tagit vid sedan några år märks

Överst: Stigs hus i Marmorbyn. Snidad och målad takrosett till taklampa. Mitten: Vackert snidad ljusstake. Nederst: Takrosett i trä.

Överst: En av skulpturerna huggen i trä. Nederst: Stig visar en träskulptur.

Hemslöjdens dygn 2017

Hemslöjdsföreningen i Sverige har under ett antal år genomfört Hemslöjdens dygn. För varje år har genomslaget blivit allt större. I år kommer vi i Hemslöjdsföreningen Sörmland att delta i slöjddygnet som sker 1-2 september.

Under ett dygn vill vi att slöjdandet ska synas på så många platser som möjligt i Sörmland.

Återvinn, återanvänd och återskapa är temat för årets slöjddygn och tanken är att vi visar hur hemslöjden kan bidra till ett hållbarare samhälle. Vi vill visa, skapa och inspirera till slöjdande. Och vi siktar på att ha någon aktivitet i alla Sörmlands nio kommuner. För att lyckas med detta behöver vi hjälp av föreningens medlemmar. Vi i styrelsen är för få för att kunna genomföra detta i hela länet. Vi behöver din hjälp och dina idéer. Känner du till någon person eller grupp som skulle varaintresserad av att delta, det behöver ju inte bara vara medlemmar. Vad skulle du vilja se i din kommun eller på din ort? En workshop, en utställning eller kanske någon spännande föreläsare? Har du en idé som vi kan ta tag i och hjälpas åt med? Hör av dig till hemslojdensormland@gmail.com

Extra roligt vore det att synas på oväntade platser och vid oväntade tidpunkter. **Hemslöjdens dygn pågår i år från 1/9, kl 16.00 till 2/9, kl 23:59**, så det blir ju ett och ett halvt dygn.

På vår hemsida www.slojdisormland.se kan du se vilka slöjdaktiviteter som genomförs under dygnet. Vi kommer att fylla på i programmet eftersom.

TEXT: YLVA G. KARLSSON

Bild ovan; Stig Pettersson i sin fåtölj bredvid svarvade stora ljusstakar och egenhändigt snickrad bröstpanel. Bild till vänster; Snidad ljuskrona där även kedjan är av trä.

ingen lust att trappa ner på aktiviteterna.

– Jag har så många idéer på saker jag vill göra! säger Stig glatt.

Vilken tur för oss andra, som

gärna vill se de fantastiska saker han skapar! Jag kommer definitivt att åka på utställning i Marmorbyn längre fram!

TEXT OCH FOTO: KERSTIN UPPMAN

Ett järn i elden!

Det räcker gott som nybörjare. Ett ivrigt gäng provade smide med Jussi Hynynen på Lasätter gård utanför Nyköping 6-7 maj.

Jussi är smed på heltid sedan år 2000 och van vid att hålla kurser. Han gav oss teori och visade på de tekniker vi behövde lära oss, först i grupp och sen enskilt, när det inte riktigt gick som man ville. Vi började med en krok, dvs tunna ut stängen, snurra, böja, platta till och göra ett hål. Sen smide vi spikar att fästa kroken med - lite pilligt. Vissa fattade fort och hann flera, medan jag var lite för försiktig till en början.

Steget till knivblad kändes långt, men alla fick till det hyfsat med både form och härdning till slut. Jag kommer aldrig tycka att en smidd täljkniv är dyr framöver.

Några hann med att testa egna smidesidéer. Men tiden gick väldigt fort, trots att vi bara tog rast för lunch. Vi blev alla inspirerade att fortsätta. Men hur får man tag på ett städ och en ässja och de verktyg som behövs? Och var kan man hålla till utan att störa grannar? I september är det ytterligare en nybörjarkurs – den rekommenderas!

TEXT OCH FOTO: LOTTA RISBERG

Några av de alster vi tillverkade under smideskursen.

Efterlysning!

Som du kanske vet så har vi slöjdlådor som vi lånar ut. Nu är en slöjdlåda tema **Tälja + täljhäst** på drift. Vet du var den har hamnat så är vi tacksamma för informationen. Vill du låna någon av våra lådor? Du hittar information på slojdisormland.se

Kalendarium

Plats för adressetikett

Juni

14/5 -17/9 Hållbart hemma, Oxstallet, Nynäs slott. En utställning om traditionell kunskap med nya möjligheter. Inspireras till att återbruka, plastbanta, slöjda och välja inredning och prylar som tar så lite som möjligt på jordens resurser. Öppetider se: www.sormlandsmuseum.se

21/6 + 28/6 Öppen slöjdklubb på Sommartorget i Skiftinge, kl 14-16.30. Fri entré. Ingen föranmälan. Arr: Sörmlands museum i samarbete med Ung fritid i Eskilstuna.

26-30/6 Kurs: Bygg ett grindhus. Lasätter Gård, Nyköping, kl 9.00-16.30. Vi bygger stommen till ett grindhus, en typ av norsk stolpverkskonstruktion, med hjälp av handverktyg. Lärare: Mette Handler, slöjdare. Pris: medlem 3300 kr, ungdom 1800 kr, övriga 3500 kr. Anmälan senast: 10/6 till ●

30/6 Pridefestival i Nyköping. Tova regnbågsarmband med Sörmlands museum. Läs mer www.nykopingpride.se

Juli

1/7 Kurs: Tälj tillsammans - vuxna och barn. Inneberga, Runtuna, kl 9.30-15.00. Vi täljer roliga och användbara saker i färskt trä. Lärare: Åsa Ingårda, möbelsnickare. Pris: medlem 500 kr, barn/ungdom 300 kr, övriga 600 kr. Max 2 barn/vuxen deltagare. Från 8 år. Anmälan senast: 10/6 till ●

5/7, 12/7, 19/7, 26/7 Öppen slöjdklubb på Sommartorget i Skiftinge, kl 14-16.30. Fri entré. Ingen föranmälan. Arr: Sörmlands museum i Ung fritid i Eskilstuna.

30/7 Barnens Nynäs. Nynäs slott, kl 10-16. En heldag på Nynäs med slöjd och mycket mer för alla barnfamiljer. Fri entré. Ingen föranmälan.

Augusti

2/8 Öppen slöjdklubb på Sommartorget i Skiftinge, kl 14-16.30. Fri entré. Ingen föranmälan. Arr: Sörmlands museum i Ung fritid i Eskilstuna.

September

2/9 Hemslojdens dygn. Nynäs Slott, Tystberga, kl 12.00-15.00. Prova på att återbruka konservburkar och textil i samband med Hemslojdens dygn. Fri entré.

9-10/9 Kurs: Grundkurs i järnsmide. Lasätter Gård, Nyköping, kl 9.00-16.30. Lär dig grunderna i traditionellt brukssmide genom att smida olika föremål. Lärare: Jussi Hynynen, smed. Pris: medlem 1500 kr, ungdom 800 kr, övriga 1700 kr. Anmälan senast: 19/8 till ●

17/9 Höstmarknad och säsongsavslutning på Nynäs Slott. Sista chansen att besöka bland annat utställningen Hållbart Hemma. Fri entré, kl 10-16. För detaljerat program se www.nynasslott.se.

23-24/9 Kurs: Textiltryck. Katrineholm, lör kl 9-16.30, sön 9-15. Vi inspireras av folkliga måleritekniker som schablonmåleri, ådringsmålning och trycker på textil med enkla metoder. Lärare: Helena Bratt, konstnär och konsthantverkare. Pris: medlem 1400 kr, ungdom 800 kr, övriga 1600 kr. Anmälan senast: 27/8 till ●

Oktober

30/9-1/10, Kurs: Tälja skedar. Katrineholm, kl 9.00-16.30. Vi täljer skedar och slevar och får lära oss grundläggande materialkunskap, olika täljgrepp och tekniker. Lärare: Anja Sundberg, slöjdare. Pris: medlem 1400, ungdom 800 kr, övriga 1600 kr. Anmälan senast: 10/9 till ●

6-8/10 Kurs: Möbelpapetsering. Nyköping kl 9.00-16.30. Lär dig grunden i möbelpapetsering eller fördjupa de kunskaper du redan har. Du arbetar med ett eget objekt och lär känna hantverkets material och verktyg. Lärare: Gunnela Zätterström, tapetserare. Pris: medlem 2000 kr, ungdom 1200 kr, övriga 2200 kr. Anmälan senast: 10/9 till ●

14/10 Kurs: Plåterbruk. Katrineholm, kl 9.00-16.30. Vi skapar ljuslyktor, ljusstakar mm av gamla plåtburkar, korkar och kapsyler. Lärare: Peder Strådal, slöjdare och slöjdekonsulent. Pris: medlem 700 kr, barn/ungdom 400 kr, övriga 800 kr. Anmälan senast: 25/9 till ●

14-15/10 Forts. kurs: Spinna ull på spinnrock. Gula Industrihuset, Stallarholmen, kl 9.00-16.30. Denna kurs passar dig som vill fördjupa och förfina dina kunskaper i ullspinning utifrån dina önskemål. Lärare: Monica Hallberg, handspinnare. Pris: medl. 1400 kr, ungdom 800 kr, övriga 1600 kr. Anmälan senast: 17/9 till ●

21/10 Kurs: Luffarslöjd. Malmköping, kl 9.00-16.30. Vi lär oss trådslöjdens grundläggande tekniker och tillverkar allt ifrån vispar och krokar till skålar och fat. Lärare: Peder Strådal, slöjdare och slöjdekonsulent. Pris: medlem 700 kr, barn/ungdom 400 kr, övr. 800 kr. Anmälan senast: 25/9 till ●

27-29/10 Kurs: Skärsvarvning Nyköping, kl 9.00-16.30. Med skärsvarvningstekniken svarvar vi skålar och andra föremål både i färskt och torrt trä. Lärare: Åke Landström, yrkessvarvare. Pris: medlem 2400 kr, ungdom 1200 kr, övriga 2600 kr. Anmälan senast: 5/10 till ●

Anmälan & frågor

Anmälan mailas till:
kurser.sormlandsmuseum@dll.se

Helena Åberg, tel 0709-46 15 26

Karin Edlund, tel 0155-24 70 94

Hallå!

sormlandsmuseum.se
eller slojdisormland.se
för att se aktuella kurser
och slöjdräffar. Du kan
även hitta oss på facebook
sök på Hemslojd i
Sörmland!

Nästa nummer av Handlaget!

Manusstopp för nästa nummer av Handlaget: söndag 3 september 2017.

Vill du bidra till att Handlaget blir som du vill? Skicka in högupplösta foton, notiser, berättelser, frågor eller texter till redaktionen så tar vi med det i nästa Handlag. Maila direkt till redaktören och grafiska formgivaren: ann@ann.se. Om ni kontinuerligt vill få information om våra aktiviteter på e-post, skicka er adress till: hemslojdensormland@gmail.com. Ni som redan får Handlaget på e-post behöver inte göra det.

Kontaktuppgifter

Hemslojdsföreningen Sörmland
Ylva G Karlsson, ordförande • 0730-68 31 42
hemslojdensormland@gmail.com
Björneberg 1 Forsa • 641 91 Katrineholm
www.slojdisormland.se

Länshemslojds konsulenterna Sörmlands Museum

Karin Edlund, Textil • 0155-24 70 94,
076-721 91 11 • karin.edlund@dll.se
Anny Liivamae, Barn & ungdom • 0155-24 55
23, 076-721 88 80 • anny.liivamae@dll.se
Helena Åberg, Enhetschef/hårdslöjd
0155- 24 57 27, 070-946 15 26
helena.oberg@dll.se
www.sormlandsmuseum.se